

L'ILLA DE NIM

FITXA TÈCNICA I ARTÍSTICA

Títol original: Nim's island

Direcció: Jennifer Flackett i Mark Levin

Intèrprets: Abigail Breslin, Jodie Foster, Gerard Butler

Guió: Jennifer Flackett, Mark Levin, Joseph Kwong, Paula Mazur a partir d'una novel·la del mateix nom de Wendy Orr

Música: Patrick Doyle

Fotografia: Stuart Dryburgh

Nacionalitat: Estats Units

Any: 2008

Durada: 96'

[TRAILER](#)

Les guies de pel·lícules que s'ofereixen des del GrupIREF tenen el mateix objectiu que el projecte Filosofia 3/18, és a dir, procurar que els nens i joves pensin per si mateixos de forma acurada i reflexiva. Per això no són gaire convencionals. Poques vegades hi ha referències a directors, actors o tècniques fílmiques ni corrents cinematogràfiques.

Com si es tractés d'una lectura, demanem als espectadors una actitud activa i desperta abans, mentre i després de veure la pel·lícula. Les nostres guies busquen propiciar tant la mirada a la pantalla com a un mateix.

Aquest aprenentatge es fa a les aules de forma cooperativa, és a dir, formant una comunitat de recerca, un espai on es tracten les qüestions que planteja la pel·lícula de forma dialogada -ni debats ni discussions-, tot donant molta importància a l'exercici del pensament crític i reflexiu.

L'apartat Temes que es poden tractar no ha de ser tractada com un llibre de text, cal usar tots els mecanismes que són habituals a les aules de Filosofia 3/18: fer pissarra si s'escau, posar en marxa el diàleg i si convé llençar alguna pregunta, com un repte per avançar en el coneixement i en l'exercici d'actituds dialogants.

Quan creiem que el treball amb la pel·lícula ja es pot tancar, plantejarem una avaluació per tal que l'alumnat es faci conscient de què ha après, dels sentiments que li ha generat i del coneixement que li ha aportat.

Llicència de Creative Commons

Guia l'Illa de Nim. Autora: Irene de Puig Olivé.

Està subjecta a una llicència de Reconeixement- NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional de Creative Commons.

Resum

Nim i el seu pare, Jack, són els únics habitants d'una illa apartada i exòtica que té un petit volcà. Jack és un reconegut científic, fa estudis i descobertes sobre microorganismes marins, és vidu, ja que la mare de Nim va morir quan ella era molt petita.

L'illa, ben situada per observar el medi natural, gaudeix dels últims avenços tecnològics i això els permet mantenir contacte amb el món. Nim és una nena d'onze anys que no va a l'escola, però aprèn ajudant al seu pare i observant la natura que l'envolta. S'ocupa de cuidar l'hort i que el panell solar alimenti el seu ordinador gràcies al qual es comuniquen amb el món exterior i, per si fos poc a les nits, tot llegint, viu aventures amb els llibres d'Àlex Rover.

Un dia el seu pare surt a navegar sol per fer unes observacions sobre l'estudi del plàncton i Nim es queda sola a l'illa, suposadament només dues nits, però el segon dia el pare no torna.

Mentrestant i paral·lelament Àlex Rover l'escriptora que fa sis anys que no ha sortit de San Francisco ni pràcticament de casa, té una crisi d'inspiració. És una dona plena de manies i pors. En llegir casualment un article de Jack es posa en contacte amb el científic sol·licitant informació sobre volcans. Nim, que en aquells moments està sola, li contesta.

En aquestes que a Nim se li complica la vida quan uns explotadors turístics, els pirates moderns, volen usar l'illa per les seves finalitats lucratives. Hi ha un tràfec d'emails entre Nim i Àlex i quan aquesta s'adona de la situació, decideix anar a l'illa i superar les seves pors per ajudar a la nena.

Pel professorat

La pel·lícula és una història original basada en un llibre de l'escriptora canadenca Wendy Orr, editat per Baula, i fou rodada a les platges d' Austràlia (Gold Coast).

La pel·lícula es desenvolupa en tres parts diferenciades:

D'una banda, tenim la història del que li succeeix a Nim quan es queda sola a l'illa tot esperant que torni el seu pare, que ha sortit per a buscar unes proves. Es desencadena una forta tempesta i com que el seu pare no torna en el temps previst Nim es preocupa. No sap què fer i a més ha de defensar l'illa d'una invasió de turistes.

Per l'altra, la història del pare perdut a la mar a causa d'una tempesta, mentre està prenent mostres d'uns microorganismes que està investigant. Incomunicat intenta tornar com sigui al costat de la seva filla utilitzant per això tota la imaginació i l'enginy possible amb les poques coses que li queden del vaixell.

I la tercera, que va passant en paral·lel, és la història de l'escriptora Àlex Rover, que casualment es posa en contacte amb Nim per Internet, per saber coses sobre volcans i que segueix l'angoixa de Nim per la tardança del seu pare. Hipocondríaca i solitària recorre mig món i mil avatars per anar a ajudar Nim.

És una pel·lícula d'aventures que reprèn diversos elements i recursos eminentment clàssics, i que té regust de *Robinson Crusoe* i, perquè no, de *La història interminable* o *Peter Pan*.

Són clars els missatges d'autosuperació, del poder de la imaginació, de l'estimació familiar, de la protecció de la natura, de l'enginy, etc.

La pel·lícula és una combinació molt poc freqüent entre el típic conte infantil i la cinta d'aventures clàssica amb tocs fantàstics. Està en la línia d'una nova fórmula de cinema familiar, ja posada a prova amb la pel·lícula *El meu monstre i jo*, guia de la qual trobareu a www.grupiref.org dins de *Pensar amb el cinema: Claqueta*.

Proposta de visionat

Pensem que cal veure tota la pel·lícula i, per tant, ens cal un xic més d'una hora i mitja, però també es pot organitzar un visionat segmentat d'altres maneres. Es pot veure en dues sessions de 50' cadascuna o bé en tres sessions de 30 o 35' i així queda temps per treballar el full d'observació i comentar el fragment visualitzat.

ABANS DE VEURE LA PEL·LÍCULA

Caldrà que els alumnes reflexionin al voltant d'algunes qüestions abans de veure la pel·lícula. A continuació es presenta un recull de possibles preguntes.

EL QUE TU SAPS

- T'imagines com pot ser la vida en una illa on conviuen un pare i una filla?
- Com creus que es deu sentir una persona, que viu aïllada, quan té un problema?
- Què sents quan no saps resoldre un problema o tens una preocupació?

EL TÍTOL I LA CARÀTULA

El títol

- Què us suggereix aquest títol?
- Si es tracta d'una illa, quina mena d'illa serà?
- Nim és un nom?
- El nom d'una persona, d'un animal?
- Coneixes algú que es digui Nim?

La caràtula

Estudi de distintes caràtules relacionades amb el film:

➤ **De cadascuna:**

- Què ens diuen les imatges?
- De què ens informen les lletres?

➤ **De la que nosaltres usem:**

- Què remarca?
- Què té en comú amb les altres?
- En què es diferencia de les altres?
- Quines expectatives et crea?

➤ **Un cop vist el film:**

- Abans de veure la pel·lícula, que et suggerien les caràtules?
- Després de veure-la, creus que és un títol adequat?
- Creus que s'han acomplert les expectatives que t'oferien les caràtules?
- Què t'hi sobra o què t'hi falta?
- De les que et mostrem aquí, quina creus que és la més adient?

➤ **Personalitza la caràtula**

Dibuixa la teva caràtula a partir de distintes elements de les altres caràtules que pots trobar a Internet: lletres, fotogrames de publicitat, etc.

DURANT EL VISIONAT DE LA PEL·LÍCULA

Mentre dura el visionat de la pel·lícula els alumnes han de tenir al seu abast les qüestions següents, que han d'haver pogut llegir abans. Les aniran resolent a mesura que els esdeveniments del film donin pistes per contestar-les.

SOBRE EL FILM

1. Distinció (i si s'escau també descripció) entre personatges principals i secundaris.

2. Com es diuen els animals "amics" de Nim?

la iguana

el llangardaix

el pelicà

(Fred, la iguana, Selkie, el lleó marí i Galileu, el pelicà)

3. Algun comentari important sobre el film: una escena, una frase, una imatge, una mirada, etc.

4. Què és el que més t'ha cridat l'atenció?

5. Què creus que no has comprès?

6. Temàtiques que planteja la pel·lícula, a parer teu?

7. Formula amb una frase el que més t'hagi interessat.

L'ACCIÓ

Espai i temps

- A quina època passa la pel·lícula?
- Quant temps passa aproximadament des de l'inici de la pel·lícula fins a la darrera escena? Com ho sabem en el film?
- On passa l'acció? Descriure els llocs –interiors o exteriors- on passa l'acció.

DESPRÉS DE VEURE LA PEL·LÍCULA

Després de veure la pel·lícula és el moment de reflexionar sobre les característiques dels personatges, els seus trets físics i psicològics i també els seus sentiments. Es pot utilitzar la següent proposta per treballar aquestes qüestions.

ELS PERSONATGES

- Buscar els adjectius que millor defineixin els personatges

	Descripció física	Descripció psicològica
Nim		
Jack		
Àlex Rover		

AJUDA

Trets físics

Algunes observacions que es poden fer:

- Edat aproximada
- Aspecte físic general: alt, prim, ros, fort,
- Com gesticula, com es mou: elegant, nerviós, inquiet, etc.

Trets psicològics

Buscar entre aquests adjectius algun que vagi bé per usar en la descripció dels personatges:

Bondados	Perseverant	Generós	Humil
Calmat	Solidari	Indiferent	Obedient
Tolerant	Ordenat	Impacient	Colèric
Pacient	Voluntariós	Sincer	Respectuós
Delicat	Amical	Bondados	Apassionat

Qüestions

Per treballar primer individualment i després en grup:

- Afegir-hi algun personatge més o treure'n algun.
- Afegir-t'hi tu fent un paper. (Pots triar un dels papers que ja hi ha o afegir un nou personatge que inventaries).
- Amb quin dels personatges viuries i amb quin no? per què?
- Quins valors representen els distints personatges del film (es pot posar una llista de valors positius: solidaritat, tendresa, estimació, tolerància, comprensió, generositat, amistat, etc.)

Com reaccionen emocionalment?

Pots detectar algun moment del film on sigui molt explícit algun dels següents sentiments per part d'algun dels personatges principals?

	Sentiment	Personatge	Moment del film
Ira			
Tristesa			
Temor			
Plaer			
Amor			
Sorpresa			
Disgust			
Vergonya			

AJUDA per la mestra:

Ira : fúria, ultratge, ressentiment, còlera, exasperació, indignació, aflicció, acritud, fastiguejament, irritabilitat, hostilitat, violència, odi, etc.

Tristesa: pesar, malenconia, pessimisme, llàstima, autocompassió, solitud, abatiment, desesperació, aflicció, esllanguiment, etc.

Temor: ansietat, aprensió, nerviosisme, preocupació, consternació, inquietud, cautela, incertesa, por, por, terror, fòbia, pànic, etc.

Plaer: felicitat, alegria, content, diversió, orgull, estrement, embadaliment, gratificació, satisfacció, eufòria, èxtasis, etc.

Amor: acceptació, simpatia, confiança, amabilitat, afinitat, devoció, adoració, afecte, estima, tendresa, consideració, predilecció, etc.

Sorpresa: commoció, desconcert, admiració, estranyesa, atordiment, estupefacció, esbalaiment, meravellament, prodigiosament, etc.

Disgust: menyspreu, avorriment, aversió, disgust, repulsió, desplaer, desgrat, pena, aflicció, sofriment, turment, empipament, molèstia, decepció, malestar, etc.

Vergonya: culpabilitat, molèstia, disgust, remordiment, humiliació, arrepeniment, mortificació, contricció, deshonor, etc.

Més preguntes sobre la pel·lícula:

- Podries assenyalar l'ús d'un primer pla, d'un pla curt i d'un pla americà?
- Pots assenyalar algun pla general i algun pla de detall?
- Pots recordar un pla en picat i algun en contrapicat?
- Quina tècnica de transició d'escenes sol usar el director al llarg de la pel·lícula?
- Podries fer un judici d'algun aspecte del film que t'hagi cridat l'atenció com ara: el paper dels actors, la fotografia, la música, el vestuari,
- Des de quin punt de vista està explicada la pel·lícula? Marca amb una creu el que creguis correcte:

- a. Per ordre cronològic
- b. Des del començament del problema
- c. Amb salts enrere (retrospecció o flash back)
- d. Amb salts endavant o flash Forward
- e. Amb el·lipsis (grans salts en el temps)

- Recordes alguna seqüència o fotograma especialment impactant?
- Quins són els moments especials del film per a tu?

- 1.
- 2.
- 3.

- Resumeix l'argument del film en 5 ratlles:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

- Tria un personatge del film i inventa un diàleg entre ell i tu. Què li preguntaries, què li aconsellaries, què li suggeriries, etc.

(El teu nom) -
 (el nom del personatge)-
 -
 -

Final:

- Canvia el final de la pel·lícula:

TEMES PER REFLEXIONAR

El visionat de la pel·lícula dóna peu a la reflexió al voltant de diferents temes que es descriuen a la taula següent. Hi consten els possibles temes a desenvolupar, els continguts associats, els objectius i les activitats proposades per treballar cadascun dels temes.

Identitat i autoconeixement

TEMES	CONTINGUTS	OBJECTIUS	ACTIVITATS
1. Identitat i autoconeixement	<ul style="list-style-type: none"> . Identificació dels trets d'identitat i dels interessos personals i dels altres. . Expressió de les emocions pròpies i autoregulació de la conducta, desenvolupant l'autoestima. 	<ul style="list-style-type: none"> . Aprendre a ser i actuar de manera autònoma. . Aprendre a conviure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. El nom de Nim. 2. El meu nom. 3. El meu nom significa ... 4. Sobre mi. 5. Si jo fos. 6. Com em veig. 7. La identitat és dinàmica.

2. Autonomia	. Desenvolupament de les capacitats emocionals i cognitives de presa de decisions, valorant la dignitat, la llibertat i la responsabilitat, així com el desenvolupament de l'autonomia personal.	. Aprendre a ser i actuar de manera autònoma. . Aprendre a conviure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	1. Trets d'autonomia. 2. Tu ets autònom/a?
3. Prejudicis	. Identificació dels propis prejudicis i rebuig de comportaments i actituds discriminatòries (sexistes, de preponderància de la força física i altres condicions personals i socials) en els diferents àmbits relacionals escolars i extraescolars.	. Aprendre a ser i actuar de manera autònoma. . Aprendre a conviure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	1. Àlex és nom de dona o d'home? 2. Detectar prejudicis. 3. Converses.
4. Qüestions de gènere	. Reconeixement de les diferències de gènere com un element enriquidor de les relacions interpersonals. . Valoració de la igualtat de drets d'homes i dones en les famílies i en qualsevol àmbit personal, laboral i social.	. Aprendre a ser i actuar de manera autònoma. . Aprendre a conviure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	1. El llibre de socials. 2. Comenta un poema.
5. Tecnologia, mitjans de comunicació	. Interpretació crítica de la realitat que ens presenten els mitjans de comunicació, inclòs el llenguatge publicitari, per tal de desenvolupar la capacitat d'elecció responsable.	. Aprendre a ser i actuar de manera autònoma. . Aprendre a conviure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	1. Veure els avantatges i desavantatges. 2. Visionar un curtmetratge.

6. Cura del medi	. Identificació d'actituds i estratègies personals i col·lectives de consum responsable i cura del medi.	. Aprendre a ser i actuar de manera autònoma. . Aprendre a conviure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	1. Regals 2. Tenir un test. 3. Xiclets. 4. Comentar una imatge.
7. Responsabilitat en l'ús de les TIC	. Aplicació de conductes responsables en l'ús de les TIC (autonomia, autocontrol i seguretat).	. Aprendre a ser i actuar de manera autònoma. . Aprendre a conviure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	1. Símbol de la tecnologia. 2. Els propis materials. 3. Responsabilitat adequada o no. 4. Fòrum d'opinió.

1. Identitat i autoconeixement

Per identitat s'entén el conjunt de trets característics d'un individu o d'una col·lectivitat, que els distingeixen dels altres. La identitat personal és la consciència que una persona té de ser ella mateixa i de saber-se diferent de les altres. Tots, en algun moment, descobrim la nostra pròpia existència. I aleshores, sorgeix la necessitat de satisfer les velles preguntes que la humanitat s'ha fet, des d'enllà dels temps: Qui soc Jo? Què soc? D'on vinc? On vaig? Com actuo? Quin és el meu paper a la vida? Com prenc les decisions? Quin sentit té la meua existència?

El concepte d'identitat prové del llatí "identitas", que indica la qualitat d'idèntic, ídem, el mateix. Alguns dels seus usos més comuns i que guarden relació amb el concepte d'identitat cultural o sociocultural, són l'ús pràctic del concepte d'identitat o mismitat, que s'aplica a la demostració de la identitat personal, "soc el qui afirmo ser".

La identitat depèn de l'autoconeixement: Per a molts filòsofs moderns la capacitat de reflexionar sobre un mateix és crucial per a la identitat humana i marca una diferència important entre els animals i els humans. Per això exposen que l'acte-consciència i l'acte-reconeixement són elements necessaris de la identitat humana.

Autoconeixement

Al temple d'Apol·lo a Delfos hi havia una inscripció que deia: "Coneix-te a tu mateix". Aquesta recomanació és encara vigent i especialment pels nens i adolescents que s'estan formant a les aules.

L'autoconeixement és la capacitat de preguntar-nos i de preguntar pel nostre propi *jo*, és la capacitat d'autoanalitzar-se les qualitats, defectes, límits, capacitats, intencions, actituds ètiques, formes de sentir i d'estar amb els altres.

Conèixer-se a si mateix és el primer graó per poder ser el rector de la pròpia vida i, per això, ha estat i és un gran repte educatiu.

Autoconeixement o coneixement d'un mateix és un procés cognitiu que dura tota la vida, però és en els primers anys quan cal estimular-lo si no volem que es vagi solidificant un creixement amb conseqüències nefastes.

Tenir una imatge adequada i correcta del propi *jo*, exigeix:

- Ser conscient d'un mateix.
- Reconèixer, identificar la manera de pensar, sentir i actuar com a pròpia.
- Analitzar la nostra manera de ser i conèixer-la prou, perquè ens orienti en la nostra vida futura.

Aquest procés requereix l'autoobservació, per tal de poder fer la descripció de com som nosaltres mateixos i l'observació de com ens veuen els altres.

Autoimatge

L'autoimatge és la representació que cadascun té de si mateix, és tal com es veu, influenciat evidentment per l'autoconeixement i l'autoestima. Hi ha persones que no s'agraden gens, que tenen molts complexos sobre el seu físic o sobre la seva personalitat i d'altres que no tenen ni un problema i s'accepten com són.

El nom de Nim

A la pel·lícula s'explica que la seva mare li va posar Nim perquè li agradava. I a tu per què et van posar el nom que tens?

Em van posar ..., perquè ...

Farem una roda per saber per què ens diem com ens diem. Si ho saben, que ho expliquin i si no, proposar-los que parlin amb els pares perquè els expliquin perquè els van posar el nom que els van posar.

El meu nom

Em reconec amb el nom que em dic?

M'agradaria dir-me un altre nom? Quin? Per què?

M'està bé el que tinc, per què?

Creus que ens hauríem de posar el nom quan fóssim grans i així poder-lo triar?

Seria el mateix si enlloc de nom ens diguéssim un número o unes lletres?

El meu nom significa ...

Investigar quin és el sentit del meu nom: etimològicament, culturalment, quin pes ha tingut i, fins i tot, quins personatges de la història s'han dit així.

Sobre mi

Farem una rotllana i anirem responent a la demanda del mestre o la mestra:

El meu conte preferit és ...

El meu joc preferit és ...

La meva sèrie de TV preferida és ...

Em sento feliç quan ...

Estic trist quan ...

El que més m'agrada de mi...

El que voldria aconseguir és ...

Aquesta és una activitat per escoltar. Cal que hi hagi un respecte total a les manifestacions dels nens i nenes. Si algun nen o nena vol "passar" d'alguna pregunta, ho pot fer, així els donarem tranquil·litat i confiança.

Les respostes que s'hagin donat oralment es poden escriure i posar a la llibreta

Si jo fos ...

Completar aquesta graella:

Nom de l'objecte escollit Per què?

Si fos un color, m'agradaria ser

Si fos un animal, m'agradaria ser

Si fos una música, m'agradaria ser

Si fos un paisatge, m'agradaria ser

Si fos una flor, m'agradaria ser

Si fos un sabor, m'agradaria ser

Si fos una peça de vestir, m'agradaria ser

Si fos un moble, m'agradaria ser

Si fos una fruita, m'agradaria ser

Si fos un aliment, m'agradaria ser

Què diu de mi aquest exercici?

Si llegeixo els perquè possiblement surti un retrat de com m'agradaria ser en un futur.

Com em veig

Usa alguns elements d'aquesta llista o altres i intenta definir-te. Quan llegeixis en veu alta la teva reflexió pregunta als altres si encaixa amb la idea que tenen de tu:

- Optimista
- Impulsiu/va
- Obert /a
- Responsable
- Sentimental
- Ordenat/a
- Depenent
- Pessimista
- Reservat/a
- Autosuficient
- Tímid/a

- Aventurer/a
- Amb decisió

- T'ha servit d'alguna cosa aquesta activitat? Has après alguna cosa de tu?

La identitat és dinàmica

Busca 4 fotografies teves en les quals tinguis edats diferents. Que tinguin un cert ritme: d'un any, de tres, de cinc, de set, de nou o bé dos, quatre, sis, vuit, etc.

- Analitza-les detalladament preguntant-te: Com era jo als.... anys?

Observant amb atenció cada fotografia pregunta't:

- Per què he escollit aquests retrats?
- Com em recordo?
- Què passava en aquest moment?
- On estava?
- Qui em va fer la foto?
- Com em sentia?
- Realment em veia així?
- Ets la mateixa persona?
- Què diu aquesta fotografia de mi?
- Què ha canviat de la meva vida?
- Ets distint només per fora o també per dintre?
- Què es conserva de tu si les compares?
- En què noto aquests canvis?
- M'agrada haver canviat?
- Preferiria ser com abans?

2. Autonomia

L'autonomia és un principi regulador de l'aprenentatge. L'autonomia és una tasca intel·lectual, ètica i política fonamental. És un dels conceptes importants dintre la filosofia pràctica moderna, perquè enllaça amb distints conceptes que tenen a veure amb les accions que emprenem: deliberació, llibertat, justícia, veritat, igualtat.

Entenem per autonomia aspectes distints. D'una banda, és un concepte filosòfic que té el sentit de valer-se per si mateix i s'oposa a l'heteronomia (entesa com la incapacitat o discapacitat de valer-se per un mateix). També des de la Psicologia evolutiva expressa la capacitat de donar-se normes un mateix sense la influència o pressió externa.

Amb el mot autonomia s'hi relacionen una colla de conceptes que conformen una xarxa, de vegades, indestriable: autodeterminació, autoorganització, autoregulació, etc.

També podem dir que l'autonomia és la capacitat que tenen les persones per reflexionar críticament sobre les seves preferències, desitjos, apetències, etc.

És fonamental proporcionar autonomia als infants, perquè si no aconsegueixen tenir opinió, clarificar les seves preferències, assolir les seves creences, algú pensarà per ells.

L'objectiu de l'educació serà convertir l'infant, d'entrada heterònom o depenent, en un ésser autònom. És a través de l'aprenentatge i del creixement que es passa d'una gran indefensió i dependència (pensem en un nadó) a una vida més autònoma, és a dir, passem de ser protegits i governats pels altres a dirigir-nos nosaltres mateixos.

El desenvolupament de l'autonomia significa ser capaç de pensar per si mateix amb sentit crític, tenint en compte molts punts de vista, tant en l'àmbit moral com en l'intel·lectual.

L'autonomia moral es dóna quan les persones es dirigeixen elles mateixes a partir dels seus criteris, independentment de qualsevol pressió externa. La regla d'or de la moral autònoma és "tracta els altres tal com tu vols ser tractat".

L'autonomia intel·lectual significa governar-se a si mateix i prendre les pròpies decisions. La dimensió cognitiva i racional de la conducta autònoma representa una automodelació que porti a l'autogovern, això significa autoconeixement, autocontrol, autoestima, etc.

L'heteronomia en el camp intel·lectual significa fer el que fan els altres, no tenir opinió pròpia. La persona intel·lectualment heterònoma és carn de publicitats, eslògans, ideologies i fanatismes no crítics.

En canvi, la persona autònoma és capaç de dir no, valorar les propostes que se li fan i tenir criteri propi.

Trets d'autonomia

Assenyalen els trets de personalitat que conformen l'autonomia. Un infant autònom és aquell que:

- Decideix com usar el seu temps, les ocupacions, els diners, si s'escau.
- Buscarà entreteniment i amics ell mateix.
- Assumeix responsabilitats amb facilitat.
- Actua amb seguretat.
- Encararà nous reptes.
- Li interessaran activitats noves.
- Confia en les seves capacitats per a nous reptes.
- Se sent content de la feina feta.
- Mostrarà els resultats als altres i aconseguirà una motivació intrínseca.
- Sap expressar emocions i sentiments i no deixarà de manifestar els seus estats afectius, sense reprimir-se.
- Tindrà confiança en si mateix i en donarà als altres, als amics i companys, però també a les persones adultes: pares i professors.
- Creu que els altres no el valoren.
- Se sent insegur sobre l'afecte o el suport dels altres, no veu o no pot veure les mostres d'afecte.
- Es deixa influir pels altres amb facilitat.

- Canvia d'idees i d'opinions fàcilment.
- Mostra actituds d'inflexibilitat, d'enfurnyament.
- És poc col·laborador.
- Té poca tolerància davant les circumstàncies que li provoquin temor, ira o sensació de caos.
- Es posa a la defensiva i no accepta les crítiques.
- Posa excuses per justificar el seu comportament.
- Dóna la culpa als altres dels seus errors.

Tu ets autònom/a?

Una vegada detectats els aspectes d'autonomia, pregunta't si tu ets autònom o no i en quins casos has de procurar guanyar confiança en tu mateix/a.

3. Prejudicis

Nim dóna per suposat que Àlex Rover és un escriptor i li costa de comprendre que no, s'hi resisteix, tot negant l'evidència.

Els prejudicis, com a forma de pensament no racional i amb un fort component afectiu, condicionen clarament les nostres percepcions i actituds vers els altres. Convé conèixer què són i com funcionen per poder-ne pal·liar els efectes negatius.

Aturem-nos a analitzar a què ens referim quan parlem de prejudicis. L'estudi dels prejudicis i de com influeixen en les actituds és un dels temes que la Psicologia social ha tractat des dels anys cinquanta. Aquesta branca de la psicologia, confluència de l'estudi dels comportaments individuals i socials, ha fet un gran esforç per definir, en primer lloc, el concepte de **prejudici** social.

Prejudici: és un sentiment desfavorable cap a una persona que pertany a un grup a causa d'aquesta pertinença, suposant que té les qualitats atribuïdes al grup, amb indiferència dels fets que puguin contradir-ho.

Com explica, però, la Psicologia social l'aparició del prejudici? Quina és la raó de la seva existència? És la tendència normal i natural a formar generalitzacions, conceptes o categories per simplificar un món tan variat i complex d'experiències. Així doncs, la necessitat de categorització del món és un aspecte fonamental de la cognició humana, tant des del punt de vista psicològic com des del punt de vista social.

Àlex és nom d'home o de dona?

- Quins són els obstacles que veu Nim per no acceptar que Àlex sigui una dona?
- Saps d'altres noms de pila que puguin portar confusió a l'hora de saber el gènere de la persona?

Detectar prejudicis

A continuació exposem una sèrie de prejudicis que s'utilitzen freqüentment sobre el tarannà català, espanyol o europeu. T'identifiques amb aquestes categories o consideres que són generalitzacions esbiaixades?

TARANNÀ CATALÀ:

Pesseter
 Sonso (sense suc ni bruc)
 Assenyat i pragmàtic
 Tancat, malfiat i recelós
 Independentista i queixós

TARANNÀ ESPANYOL:

Festaire, jocós i eixelebrat
 Tradicional, creient i familiar
 Mandrós i amb migdiada obligada
 Temperamental i emotiu
 Centralista

TARANNÀ EUROPEU:

Altiu i fred
 Individualista i avorrit
 Emprenedor i eficient
 Imperialista i eurocèntric
 Precís i puntual

Converses

Detecta els prejudicis que trobes en aquestes converses:

Primera conversa

- *Doncs a mi els que venen de l'Amèrica Llatina em semblen persones molt ben educades i dolces, en canvi dels gitanos no te'n pots refiar gaire. El que ens va fer les obres a casa, al final va fer una autèntica destrossa i ens va cobrar molt més del que ens havia dit al començament.*

- *Pensi que per tenir una mala experiència amb una persona no podem pensar que tothom és igual. Pertànyer a un grup ètnic concret no assegura que sigui bon professional o no ho sigui. De la mateixa manera que per conèixer algú de l'Amèrica Llatina educat i amable no podem pensar que tots ho seran.*

Segona conversa

- *Els immigrants no es volen integrar. No aprenen la llengua, no es relacionen amb la gent d'aquí, creen els seus propis guetos.*

- *Els que fa poc temps que viuen aquí poden tenir aquesta impressió, però a llarg termini la majoria aprenen molt bé la llengua i estableixen relacions amb les persones nascudes aquí. De fet, molts d'aquests nouvinguts i nouvingudes estan tan integrats que ja no els veiem ni com a estrangers.*

Ara per grups intenteu de fer un diàleg semblant a aquest partint d'un prejudici i buscant una explicació raonable.

*Les dues darreres activitats són tretes de: [Manual pràctic per combatre prejudicis i rumors sobre la diversitat ètnica](#), fet pel Consell Comarcal del Vallès occidental:

4. Qüestions de gènere

Malgrat que la situació de la dona en tots els àmbits, també en el món del treball, ha experimentat grans canvis en els darrers anys, les desigualtats socials i laborals continuen existint. Casos de discriminació per qüestió de gènere estan presents a tot el món i en molts diversos àmbits, malgrat que certes idees preconcebudes puguin influir de vegades a l'hora d'atribuir aquestes situacions a grups socials amb determinades creences o tradicions.

És important, però, destacar el paper actiu de les dones al llarg de la història de la humanitat, tant en l'àmbit privat com públic, malgrat les dificultats. Moltes vegades es tracta de lluites clandestines, amagant la identitat en un món eminentment masculí, posant en perill la integritat o treballant a l'ombra i sense reconeixement.

La identitat sexual és la combinació de molt diversos factors: biològics, ambientals i psicològics. A mesura que creixem, anem descobrint el nostre cos al mateix temps que descobrim els nostres sentiments, gustos i preferències. Aclarim alguns aspectes:

- 1) El sexe del subjecte. Té a veure amb la diferència física constitutiva natural de l'home i de la dona i, per tant, amb els components biològics i anatòmics.
- 2) El gènere està determinat pels aspectes psicològics, socials i culturals de la feminitat i la masculinitat. Aquest és un dels components més complexos.
- 3) El rol del gènere com home o dona dintre d'un determinat marc social-cultural, polític i religiós és molt variat. Pensem que no és el mateix el rol d'una dona per exemple a l'Orient Mitjà, a la Xina, o a occident.

El llibre de medi social.

Dividir la classe en 2 grups. Un grup anotarà les imatges de dones que apareixen en el llibre. Farem grups de 3 o 4 i ens dividirem les Unitats. Prepararem un mural i anirem anotant:

LLIBRE DE TEXT DE medi social.

	IMATGES	ACTIVITAT
DONES		
HOMES		

- Quantes imatges d'homes apareixen?
- Quantes imatges de dones apareixen?

- Qui són? Són pintors, caps de govern...?
- Quina activitat estan realitzant uns i altres?

Comenta un poema

Per cada dona forta cansada de simular debilitat,
Hi ha un home feble cansat de fer de fort.

Per cada dona catalogada com poc femenina quan competeix,
Hi ha un home obligat a competir perquè no es dubti de la seva masculinitat.

Per cada dona cansada de ser un objecte sexual,
Hi ha un home preocupat per la seva potència sexual.

Per cada dona que fa un pas cap al seu propi alliberament,
Hi ha un home que redescobreix el camí cap a la llibertat.

B. Boutros Ghali*

En quatre grups, comenteu cadascun un parell de versos i expliqueu-los als companys.

**Boutros Boutros-Ghali, és un diplomàtic egipci que va ocupar el càrrec de Secretari General de les Nacions Unides entre el gener de 1992 i el desembre de 1996.*

5. Tecnologia, mitjans de comunicació

A la pel·lícula veiem que, malgrat viure a una illa, els protagonistes tenen tota mena d'aparells que els permeten viure connectats amb el món "exterior" i poder-se comunicar entre ells i amb els de fora l'illa.

La qüestió és que també queda molt clar que aquests avantatges tecnològics tenen riscos ja que en un moment determinat, quan més ho necessiten, pare i filla no es poden comunicar.

Què són les TIC?

Tic és l'acrònim de Tecnologies de la Informació i la Comunicació.

"Les tecnologies de la informació i la comunicació no són cap panacea ni fórmula màgica, però poden millorar la vida de tots els habitants del planeta. Disposem d'eines per a arribar als Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, d'instruments que faran avançar la causa de la llibertat i la democràcia, i dels mitjans necessaris per a propagar els coneixements i facilitar la comprensió mútua." (Kofi Annan, Secretari general de l'ONU, discurs inaugural de la primera fase de la WSIS, Ginebra 2003.)

Avantatges:

La flexibilitat en l'espai, s'hi pot accedir des de qualsevol lloc on es trobin.

- La flexibilitat en el temps, no hi ha horaris, estan sempre a punt.
- La personalització de la recerca, s'ajusta a les necessitats dels consumidors.

- Permet de continuar buscant i investigant constantment.
- Accés permanent a les informacions de forma econòmica i de vegades gratuïta.
- Rapidesa i immediatesa.
- Interrelació entre les persones a través de diferents formes de comunicació.

Desavantatges:

- Problemes de connexió a Internet.
- La dependència pot produir ansietat en els estudiants.
- La taxa d'abandó, ja que és molt impersonal.
- Calen coneixements (mínims), però previs.
- Pot produir-se pèrdua d'informació a causa de la inestabilitat d'Internet o de l'equip.
- Pot proporcionar informacions incompletes: simples o poc profundes.
- Falta de contacte humà directe.
- Necessita manteniment, per tant, ocasiona un cost.

Veure els avantatges i desavantatges

Afegir avantatges i desavantatges de l'ús de certs aparells de les que tinguis constància personal

	Avantatges	Desavantatges
MÒBIL		
ORDINADOR		
MP3		

Visionar un curtmetratge

Suggerim de mirar i comentar [aquest breu vídeo](#):

6. Cura del medi

Com que la pel·lícula passa en un medi natural privilegiat, és molt clar que hi ha un elogi a la natura, sigui en forma de paisatge o pel tracte que tenen els protagonistes amb els animals i amb l'entorn.

Entremig de les aventures que ens proposa el guió, s'hi sent un cant a la natura i a la preservació de l'espai. Especialment quan una colla de "pirates" volen urbanitzar l'illa i fer-ne un paradís per a turistes, és a dir, es proposen destorçar-la.

No hem d'oblidar que el concepte de ciutadania es refereix als humans com a éssers responsables, vinculats amb espais geogràfics i àmbits històrics i culturals, i com a ciutadans i ciutadanes d'aquest Planeta Terra i no sols als qui viuen en una ciutat o en espais urbans.

Des d'una ciutadania responsable, ens hem d'ocupar dels problemes ambientals que avui pateix la humanitat i dels que poden sorgir en el futur. Hem de reflexionar de manera crítica sobre les diferents repercussions que les accions dels éssers humans poden tenir sobre els elements naturals, socials, econòmics i culturals: una persona o una activitat econòmica que contamina, encara que estigui situada a milers de quilòmetres de distància, afecta a les nostres vides i empudega el futur. Tenim drets i deures que van més enllà de les nostres fronteres i del nostre particular tros de terreny.

Regals i consum

Quan hagi de fer un regal pensa en alguna cosa que sigui feta per tu, un dibuix, decorar una capseta, fer un braçalet. Hi ha coses que tenen un preu més alt que si es paguen amb euros.

Tenir un test

Planta una flor o fes germinar una sement. Cuida el teu test, rega'l, treu-li les fulles seques i observa com es va fent gran. Tindràs una alegria i veuràs com és més fàcil de destruir que de construir, però el plaer que et dóna veure créixer una planta que tu cuides és molt més satisfactori.

Xiclets

Eliminar la taca d'un xiclet val cent vegades més que el preu de compra. Procura no llençar-los a terra i pensa en tot el que es podria fer amb els diners que costa la neteja. Calcula què val un xiclet a la botiga i calcula el que es podria fer amb aquesta xifra multiplicada per 100.

Comenta aquesta imatge**7. Responsabilitat en l'ús de les TIC**

A mitjan segle XX es produeix la tercera revolució tecnològica gràcies a l'entrada dels ordinadors en la vida quotidiana, tant a les feines i tasques de tota mena -secretaria, botigues, medicina, enginyeria, decoració, etc...-, com a les cases per a tota mena de tasques domèstiques - comprar, fer operacions bancàries, portar la comptabilitat o llegir el diari-.

Aquesta fase és molt recent com per a tenir la perspectiva del que suposa, però s'albira un horitzó de canvis fonamentals de vida i de relacions. Ara l'enemic de la cohesió familiar, del diàleg entre generacions, etc. ja no és la TV sinó l'ordinador, que pot crear cada vegada més "autistes tecnològics" i persones que viuen en mons virtuals, gràcies a la ficció de viure en un món sense fronteres, tancats a casa. Un fet espectacular també és la capacitat d'integració que les noves tecnologies tenen a les vides quotidianes: Internet neix l'any 1994, i només sis anys després el 2000 està consolidat i ara ja no podríem viure sense aquesta eina.

Però alerta. Treballar a través dels ordinadors estalvia temps i feina, però provoca noves malalties, nous símptomes d'estrés, elimina llocs de treball, etc. Díficilment trobaríem un avenç que no tingui algun contrapunt.

Des de petits, els nostres estudiants han après a localitzar i descarregar materials d'Internet. Però no sempre han après què és apropiat i què no ho és, què és legal o il·legal quan usen Internet.

Descarregar música, pel·lícules o saltar-se les normes no és considerat mal fet. Hi ha una barrera entre el que és legal i el que és moral, la idea de propietat privada o la dels drets dels autors. La pirateria a Internet és considerada falta menor.

Cal que els usuaris de la tecnologia pensin dues vegades sobre el que és correcte i legal.

Símbol de la tecnologia

Quins aparells creus que són avui el símbol de la revolució tecnològica i per què?

- . la televisió
- . el telèfon
- . la rentadora
- . els avions
- . el microones
- . el compact disc
- . l'ordinador
- . el ronyó artificial
- . l'aspirador
- . el raspall de dents elèctric
- . la fecundació in vitro
- . algun altre

Els propis materials

Plantegem una reflexió sobre el que senten quan els materials que ells han fet amb esforç (un treball, un dibuix, una fotografia) es descarreguen sense el seu permís.

Responsabilitat adequada o inadequada:

- Descarregar música de l'ordinador
- Fer un treball de classe copiant material d'Internet
- Buscar informació sobre una ciutat que visitaràs
- Mirar la cartellera de cinema

- Penjar una fotografia vexatòria o una filmació a Internet
- Enviar e-mails ofensius a algun company o companya
- Jugar a...
- Usar la clau d'entrada d'un company o un familiar
- Comprar
- Participar en una campanya cívica

Quines poden ser les conseqüències personals i col·lectives d'un ús adequat i d'un ús inadequat?

Crear un fòrum d'opinió

Mitjançant un fòrum digital en el qual participi tota la classe, anotar algunes idees personals sobre l'ús responsable de les TIC.

* * *

Evidentment, a la pel·lícula hi ha molts altres temes presents des del poder de la lectura, la imaginació, l'afecte, ser valent, etc. que es poden explorar en els manuals de Filosofia 3/18 *Admirant el món* i *Buscant el sentit* que es poden demanar gratuïtament entrant a www.grupiref.org

PER ACABAR

Acció

Una tasca d'informació i d'interiorització de certes actituds és necessària per comprendre i poder prendre decisions personals i orientar la pròpia vida, però no n'hi ha prou. Cal passar a l'acció. Si ens hem convençut d'alguna cosa al llarg del visionat de la pel·lícula i del treball posterior, cal que en quedi constància i que es mostri, perquè els altres se n'aprofitin. Aquesta tasca es portarà a terme com a cloenda i com a avaluació parcial.

Serà una tasca que farem entre tot el grup-classe per donar-nos també una nova oportunitat d'interrelacionar-nos, perquè creiem que una educació per la ciutadania ha de posar èmfasi en les activitats que portin a sentir la necessitat de relacionar-se i treballar plegats.

En el cas de la pel·lícula que ens ocupa, proposem de **fer un mural** sobre algun dels aspectes tractats. Es tracta de pensar com podem il·lustrar les nostres opinions per tal de despertar l'interès i la reflexió sobre algun dels temes que com a grup ens han interessat.

Caldrà posar-se d'acord, preveure el calendari i el producte final que s'exposarà a l'aula i si ho creieu oportú, ho podeu exposar al centre.

Avaluació

- La millor activitat ha estat...
- El més interessant ha estat...
- El que més he valorat és...
- El més divertit o suggerent...
- M'hauria agradat més si...
- Què he après?
- De què em servirà el que he après?

PER ANAR MÉS ENLLÀ

Bibliografia

Wendy Orr. *L'illa de Nim*. Ed. Baula, Barcelona, 2009.

Wendy Orr, *La isla de Nim*. Ed. Edelvives, Zaragoza, 2008.

Webs

Web oficial de la pel·lícula (Espanya): www.laisladenim.es

Web oficial de la pel·lícula (USA): www.nimsisland.com